

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . . 18 kor. — fill.	
Egy évre . . . 5	50	Fél évre . . . 8	—
Negyed évre . . . 2	50	Negyed évre . . . 4	—
Egy órá . . . 1	—	Egy órá . . . 1	70
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Egy hasábes petít sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Három vármegyén keresztül.

(Befejező közlemény.)

Irta: **Ifjabb Móricz Pál.**

III.

A magyar égboltozat balzsamos alkonya feketeselymes szőrü subát borított a tájra. A tokaji hegy kedves kék kúpját már nem látom. Ötvös bányám, a szent-mihályi elvtárs és kitűnő magyar gazda aczélos izmu lovai csak lépvést huzzák a könnyű kocsit az országuton, a tiszai komp felé. Lökön túl haladtunk. A tardosiak kompján szállunk át a szent Tisza folyón. Öreg fűzfák homályba borult árnyék alakjain akad meg a tekintet és már belevágott a kocsi kerék a tiszalöki folyam ágy szikkadt, iszapos, menedékes partoldalába. Itt nem szükséges kereket kötni, olyan szelid menedékes az út; noha a Tisza annyira behúzódott a legmélyebb vaczkába, hogy a borult esli homályban még a csillogó tükrét sem láthatjuk. Ámde itt, a folyó száraz ágyában várakozva, eszembe tűnnek a himes lepkeszárnyu gyermekkori emlékek és eszembe villan az öreg révész neve, a ki küzdelmes életévei alatt százazreket szállított a tulsó, majd innenső partra a fenyűfából iszkábált ősi kompon. Ezen Tardos községben a Reviczkyeknek emelkedik hatalmas magyar nemesi udvarháza. Domb magaslatán emelkedik. Érdemül tudom be, hogy az udvarház, a hozzá való szép magyar birtok ma is a Reviczkyké és Vókáli az öreg révész névszerint. Egykori jobbágy. Tölcsért kerekíték markomból és a fűzfás Tiszaparról úgy hujjantok nagyot a tardosi homályban enyészett oldal felé.

— Hej! Vókáli!! Révészek . . .

— Hej!! hallatszik a tulsó oldalról és a folyón keresztül feszített drótkötél nemsokára nyikorog. A komp nehéz testétől csobban a lágy Tisza viz. Az ősmagyar jármű közeledik. Ime már partot is ért, de kiderül, hogy Vókáli a vén révész már a nyugalom kenyerét fogyasztja s a fia, a fiatal Vókáli lépett örökébe. Mig apja melegenapokon a tardosi ház lóczáján révedezik, addig fia robotol éjszaka, mint nappal a vámosnak.

E vizifüvaros magyarok emlékeztek a nevemre, tehát Isten segedelmével jóbarátságban indultunk a vizen keresztül. A komp lusta teste, mint a

koporsó a halotti szekéren, oly lassan, oly bágyadtan mozdult előre a vizen, a temetkezőknek elég idejük a magokba szállásra, a ki kompon utazik, az is szabadon szélnek eresztheti a gondolatait.

Oly csekély, oly összeaszott most a Tisza, a magyarság ezen szent folyója, a melynek partján már honalapító Árpádék utja vezetett; de nekem az éjszakai homályban, a csillag nélküli sötétségben, a szent magyar folyó hűvös szellőjétől csókolgatva, ezernyi fájó gondolatom támadt nemzetem, a magyarság végzetszerű hanyatlása és pusztulása felől.

Hisz a szent Tisza folyó, a nagy magyar Tisza folyó is nemzetünk sorsát tükrözi vissza. Ő is hatalmas, független, dús gyümölcsökkel kedveskedő volt egykor. Rétségek tengerét hართozta áldásaival, de, ha szilaj haragja támadt, vihar paripás hullámaival fészkeből kizavarta az elbizakodott embert. Mindamellet boldog, elégedett, jól lakott volt az, ki az ő szabadpartjain, vizilljóm virágos ligeteiben lakhatott. Szilaj haragja hamar csöndesedett; de kövér áldásai állandóan gyümölcsöztek s megosztotta azt az uraság, mint a legszegényebb paraszt között. Nádbokrétás mezőségén a kurjogató daru volt a határör. A Tiszamente függetlenségnek, szabadságnak, kuruczmagyarságnak és a jólétnek mindig biztos tanýája volt. Terített asztallal szolgált a bizva-bizó, a vele rokon magyar embernek, csak rétvirágosasztalához kellett ülni.

Ma a Tisza sánczok közé szorítva. Rab, miként hálátlan, önző nemzete a magyar. Pusztul, sorvad egykori birodalma. Szűzmezőit feltörte az eke, de a reménység eloszlott, nem aranybánya az többé. Boldogságunk elmúlt. Gondjaink, terheink gyarapodtak egyedül és sorvadunk, mint a Tisza, esztendőről-esztendőre. Idegenek tolakodnak a birodalmunkba, földjeinkre, miként idegen erők, gépek élnek, szántják hasogatják a tiszai árterület egykori szűz testét. A magyarság sorsát tükrözi vissza e szent folyó vize; hej! szilaj haragja mikor támad fel, mikor tépi szét, mikor gázolja le pióczaként tapodó és utált leigázóit?

*

Parthoz ért a komp. Meredek, agyagos part a tardosi oldal. Lefelé könnyen, észrevétlenül sülyedünk, de

az újból való felvergődés a nehéz, ahhoz kell az erő, kitartás, a bátorság és a becsületes együttartás.

Vajon megértitek-e példázatomat ti sülyedt magyarok? . . . Szomorú sejdítés nyugtalanít, nem fogunk mi már többé az iszapból kiemelkedni.

Az árendás kocsmájának az ablaka pislog ki a Tiszaparra. Örökös kapzsi, véres sárkányszem . . . Ma a pálinkagőzös kocsmá ablak pislafénye vezet, húzza magához a legtöbb magyart.

Morajló panaszodat megértettem magyarok szent folyója, szőke Tisza. Birodalmad évről-évre keskenyebb lesz. Elárkolják. Elszántogatják. Saját ágyadba fojtanak bele, mintahogy minket is agyonszipolyoznak pióczáink.

*

A Tisza hűs szellője már nem éri utól magános kocsinkat. Tarlótól tuskés dombok tarjászknak közöttünk. E tájon nagy ömlés áztatta a földet. A kerék nagyokat lottyan a sáros, vizes kátyukban és a pusztá éjszakai csöndje környékez bennünket. A távolban kutyák csaholnak.

Tisza-Ladány a kanyargó Tisza között fekszik. Határfalu Szabolcs és Zemplénmegyék között. Kalácsütő menyecskeiről híres. Kisebb református község. Józán nép lakta mindig. Valamikor a Tisza a község alján folyt. Kis határáról elégedetten élt a színmagyar nép. A maga szerény gazdaságából nem szorult az idegen kenyerére. Szép fehér templomot is építhetett. De ma aligha koptatják többen a fehér templom küszöbét, mint a mennyi magyart ezen éjszaka a ladányi árendás kocsmájában együtt találtam?

A falu már szendergett. Csak a kocsmá ablaka, ez a véres, veres sárkányszem pislogott elébünk. Hogy tapasztalják, hogy embert ösmerjek: megállítottam itt a kocsit. Egy ital bort kértem a magunk részére. Az árendás uram szivesen mérte, de ez ital méreggé vált bennem.

Alacsony sorban láttam együtt a falu gazdáit. Rum mellett vigadoztak. A méreg ital egész megvadította a magyarokat. Jövet tudtam meg azt is, hogy divatos ital közöttük a rum, ez a legkomiszabb pálinka s azzal mérgezik a szervezetüket, de azzal vadítják az erkölcsüket is. Hajdan vendéglátó volt a magyar, de ezek itt a rumgőzétől megvadul a durván kötölözknötek ve-

lünk is. Visszajövet értesültem, hogy ez éjszaka még később össze is verekedtek. A legszájasabb, legpálinkásabb atyafit fejbe verte két másik magyar.

*

A dohos levegőjü falusi kocsmaházakban, hol füstös a mestergerenda, zsiros, piszkos és itallal öntözött a kecskelábu asztal, nehéz lókusokon gunnyasztanak a kábult fejü vendégek, a vadító, örjítő, gyilkos pálinka mámorban seregével senyved, pusztul a magyar.

Ez a ladányikocsmái éjféli kép is (a rum mellett vigadozó és züllő magyarok) korkép. A hajdanta józan erkölcsü Magyarországon ma már mindenfelé lehet tapasztalni ezt a pálinka mérgezést, a magyar elem ezen járványos, ragadós züllését.

És midőn a faluból tovább indulunk még sötétebbnek, még szomorubbna tetszett ez a felhőborus éjszaka. Az eső is csapkodott; de én belsőleg jobban fáztam, jobban didegtem. Hát ennyire súlyedt a magyar? Hát a kormányunk, hát a dísz magyarruhás vezetőink, nagyszavu államférfiaink, az egész művelt öntelt magyar társadalom merre van, hol van, hogy nem látja meg a pálinka mérgezés elbaromiasodott, elzüllött, testileg, lelkileg, sőt legtöbb helyütt vagyoniilag is, tönkre ment áldozatait? Hisz állandóan dobálózik mindenki a nagy honmentő jelszókkal, a népboldogítás ígéivel és ime csak a falvak veszedelmétől, a néppusztító méregtől, a pálinkától sem szabadítják, nem óvják a korcsosodó magyarságot.

Modern samaritánusok.

A régi folszedte, barmára ülte te
A kirabolt vándort.
Azt nem is kérdezte, hogy ki rabolta ki
A vérepte jambort.

Utódai (?) pedig rablógyilkosoknak
Palotát emelnek.
És nem kérdezik baját a sok vérig sebzett,
Kirabolt embernek.

Sebestyén diák.

A hanvai pap.

— Felelet Béky Ferencz újabb tárczaközlésére. —

Béky Ferencz, (nem szeretem az urazást a lapok hasábjain) válaszol nekem és erősködik a maga igazai mellett. Ez újabb cikkre már feleslegesnek tartanám a feleletet, ha nem látnám azt, hogy a Béky Ferencz tollát is a Tompa iránti szeretet vezérli s így a szeretetben egyek vagyunk. E szeretet arra indít hogy kölcsönös jóakarattal értsük meg egymást, oszlássuk el az esetleges tévedést, félreértést s ápoljuk a nagy magyar költőnek, a kiváló kálvinista papnak, Tompának a kultuszát. Mert ez a csel mindezek fölött. Erretőrekszünk mindakettlen. Korántsem kicsinyes civődással (az én lelkemtől legalább az távol van), hanem a nagy költőpap életének és műveinek minél alaposabb s minél behatóbb tanulmányozásával. Ez pedig nemesak egy pár évre, ha-

Az efajta bajok már csakugyan nem a gyűlölt Ausztriából származnak bemocskolt, elidegenített családi tüzhelyeinkhez, árunkon belüli házi nyavalyák ezek. Tehát a nyavalya jóindulatu, tapintatos orvoslásáról önmagunknak kell gondoskodnunk; mert különben elsatnyul, elfajul, elpusztul az egész nemzeti erőnk. Közelednek a képviselő választások napjai, a képviselő jelölt urak a dinom-dánom mellett, az ékes szavallatok mellett fordítsanak figyelmet népünk hanyatlásának az okaira is s aztán, ha a képviselőházba bejuthattak, gondoskodjanak megfelelő orvosságokról is. Párt és felekezeti külömbőség nélkül velük tart minden fajtáját szerető magyar . . .

*

Nagyot döczczent a vastengelyes paraszt kocsi. Az agyagos sárból kövezett utra értünk. A harmadik vármegye utja volt ez. Elértük Zemplénmegyét is. Az asszuttermő hegyaljánban lapult ősi Tokaj város kövezi ilyen darabos kövekkel az utcáit. Még az éjszakai sötétségből is fiszteletreméltóan domborodott ki a szőlőtőkék leveleivel ékes tokaji hegykúp. A mely szendergő óriásként tünt elém, mint a magyar. Tüzokádó hegy volt az ősi időben. Ma pinczék nyulnak a szívébe és kapával ütögetik a vén tehetetlen óriás oldalát. És nem is tudom, hogy szendergés-e ez már, nem-e inkább a halál?

*

Tokajnál kelt át a Tiszán a hon-szerző Árpád hős vezére, Szabolcs

nem egy egész életre való feladatnak is elég. Én ugyszólván gyermekifjuságotmól fogva szenteltem életidőmnek sok-sok óráját Tompán-k, de még most is szívesen tanulok s fogadok el reá vonatkozó biztos ismereteket másoktól. Azt meg hivalkodás nélkül nem merném állítani, hogy az ő költészetéből és egész életéből a tehetségem felül álló, határozott következtetést le tudnék vonni. E téren a gyarló emberi elme nagyot tévedhet és a logikát a valóság gyakran kicsufolja. Hagyjuk hát a találgatást, a következtetést! Maradjunk csak azok mellett, amikre biztosan támaszkodhatunk állításunk közben! A Tompa-fele jászói hagyatékot értem.

És itt már engedjen meg Béky Ferencz, de igazán rosszul esik tőle, hogy sem könyvem, amiről azt mondja, hogy ismeri, sem cikkemet nem méltatta elég figyelemre. Mindkettőben közölve van magának Tompának a levele a jászói prépostsághoz, melyben jelzi a hagyaték tartalmának általános irányát. A mit ő csak általánosságban jelzett, azt részletesen kifejtette Lévy József, a Budapesti Szemle 1890. évi folyamában „Tompá Mihályról“ irt visszaemlékezésében és a Sárospataki Lapok 1900. évi 45. számában „Tompá Mihály fekete könyve“ címmel közzétett cikkében. Ezekből tudom én is. Azt hiszem, teljesen hiteltérdemlő, biztos adatok. Mindezeket közöltem már fölvilágosításképen előbbi tárczámban, mint olyan dokumentumokat, melyek után a hagyaték tartalmához szó sem férhet. Most ismételn

vezér, a nevérol nevezett szép terület meghódítani és alapját vetette a tokaji várnak, melyet gyönyörű fekvéséért (két folyó között esett.) szerelmes szép névvel tiszteltek meg a hon-szerző magyarok. „Hímes udvarnak“ nevezték ezt az Istenáldotta helyet.

Tokaj ezredévek óta fontos hely volt. A folyó mentén, a hegyek aljában már a rómaiaknak hadi utja volt itt. Atilláék is forgolódhattak erre. Árpád hadai is találtak itt kőoltárokat, midőn Urunknak a fehér ló vérét áldozták; de a külsőországokból lappangva húzódo bevándorlók ma is használják ezt az utirányt.

Ezért Tokajon mindig is láthatni idegen arczokat . . . Felekezeti külömbőség nélkül maga ellen vétkezik a magyarság, hogy a kivándorlásokat bevándorlásokat oly könnyen veszi . . . Való iga, hogy a kivándorló üres tarisznyával távozik innét, de üres a tarisznyája a bevándorlónak is. Az első mindent elveszített, a másik mindent itt akar megszerezni . . . Világos tehát, hogy ugy a kivándorlásból, mint a bevándorlásból mi magyarok huzzuk a rövidebbet.

A tokaji „hímes udvar“ virágait letarolja az aszályos kor.

*

A tokaji görög templom is megindító emléke a faji, a felekezeti pusztulásnak. Nagyszakállas plébánosa, énekesszavu hivei voltak hajdan ennek a gazdag kiállítású, terjedelmes templom-

hivatkozom reájuk, abban a biztos reményben, hogy ezuttal Béky Ferencz nem hagyja figyelmen kívül, ami az egymás szeretetteljes megértésének első föltétele. Azt pedig ne gondolja, hogy Lévy Józseftől árulás volt a sokáig mysztikus ködbe burkolt letét általánosan jellemzett tartalmának nyilvánosságra hozatala. Hisz azt abban az alakban Tompa soha meg nem tiltotta, sőt a jászói atyákat egyenesen kérte, hogy bontsák fel a hagyatékot és győződjenek meg tartalmáról. Ő csak az iratok hamari közlésétől félt. Miért? Lévy után azt is elmondtam cikkemben.

Egyebekre kevés mondani valóm van. Ha Béky Ferencz keleméri költői működését becsüli föllebb Tompának a sok esztendő hanvai munkálkodásánál, — legyen neki az ő meggyőződése szerint. De gustibus non est disputandum. Abban azonban téved, hogy keleméri pap korában állított Tompa a kassai haditörvénytélé. Szász Károlytól kezdve minden életrajzírója megírta, az én könyvemben meg hiteles adatok után egész részletesen olvasható, hogy Tompát hanvai pap korában idézték két ízben (1852. jul. 6. és 1853. jan. 31 én) Kassára a haditörvénytélé. Az efféle nagyobb elszólások mutatják, hogy Béky Ferencznek, épen ugy, mint nekem, még mindig szüksége van arra, hogy kiegészítse Tompára vonatkozó hiányos ismereteit mások jóakaratu figyelmeztetése és közleménye után.

S. Szabó József.

nak . . . Ma már nincs plébános, nincs kántor, három kivételével, oda lent nyugosznak a hívek is. Szóval a tokaji gyülekezet megszűnt. Berozsdásodott a templom ajtó zárja. A gyöb benőtte a kőbástyával kerített templom küszöbét. Nehány évvel ezelőtt még messze kolostorból járt el a nagyszakállas görög barát évente egy áldozatot szolgáltatni az oltárnál; de elpusztulván, kihalván a hívek, hajdan a tokaji virágzó kereskedelemnek az intézői, odamaradt a nagyszakállas barát is. Sőt midőn Tokajon végig szárnyalt a tüzvész lángoló szárnyu anyai, ekkor a görögök templomának a tornyán is megpihent. Azóta csonka a torony . . . Egyszerű zsindej tető fedí a roncsait és a zenés szavu harang is beolvadt a tüzvészbe . . .

Még daczol az idővel a gyönyörű építésű templom, melynek ólomkarikás ablakaiból száz üveg szemet is kitördelt az idő. A templom galambjai ezeket a nyílásokat használják jövő s menő helyül. A pusztuló görög templom oltarán, orgonájánál, aranyrámás képei fölött, ablakaiban, (és bizonyosan a faragott öreg szószéken is) turbékoló galambok fészkelnek, repdesnek. A kedves galamb csoportokat a törött templom ablakokon keresztül jól láttam. Ők az életről, a szerelemtől turbékolnak, de engemet elszomorított a faji, a felekezeti pusztulásnak ezen megdöbbentő emléke, a turbékoló galamb pároktól lakott bezárt templom . . . És a kedves, őszinte magyar rokoni kör, a napfényes derült idő hiába derengett körültem, bús sejtelmek, mély lehangoltság vett rajtam erőt. Vajon az unokáink nem fognak-e már látni ily elárvult, ily begyöpesedett küszöbű, a pusztulásnak átengedett, bezárt ajtaju kálvinista és egyéb magyar templomokat? . . . Én a jelen idők közonyéből, a magyar faj szertehuzásából, a hanyatlott erkölcsökből, minden vonalon tapasztalt pusztulásunkból és züllésünkben virágos jövőre nem számítok. Még pusztult nemzetünk igaz történetét sem hagyhatjuk hátra, mert ma már nemzetünk történetét is meg hamisítják a bérencz, a fizetett, a szalmahitű, gazlelkű történetírók és egyéb ujságrónikások.

Magyarom! Édes magyarom eszmélj hát. Mert tűz van. Lappangó tűz pusztítja országunkat és ha te józanéberséged után magadtól nem eszmélsz, hiában várod a vészharang szavát, hisz épp a gyujtogatónak kezében a vészharang kötele . . . Hiába várod tehát a harangszót. Csak ha majd elpusztultál, ha majd temetnek édes magyarom, akkor fog az a harang a zsiványok kezében kárörvendőleg megkondulni.

Levél a szerkesztőséghez.

(Csiky Lajos ref. teológiai tanár lovagkeresztjéről.)

A napokban valamelyik lapban azt olvastam, hogy „Csiky Lajos hittanszaki tanár és fogházi lelkész a Ferencz-József-rend lovagkeresztjével tüntetett ki.”

Habár szívesen elismerjük méltányosságát, sőt követeljük szükségességét annak, hogy az érdem jutalmát megtalálja; de ha az érdemrend rendeltetését, fokozatát s azt a személyt, a kinek adatott — tekintem: nem tojhatok el magamban bizonyos sajnalkozást afelett, hogy nagyt. Csiky Lajos urnak ily kitüntetésben kell feltalálnia jutalmazását! . . .

Csiky Lajos ev. ref. teológiai tanár és fogházi lelkész! . . . S valamely rend lovagkeresztje miként fér meg e hivatali állással, e különleges szolgálati érdemesültséggel ily kitüntetés? . . . Lehet ilyen kompetencia? Összeegyeztethető-e ez? . . . Az én felfogásom szerint — nem! Mert nt. Csiky Lajos ur akar mint teológiai tanár, akár mint fogházi lelkész nem keresztre szolgált, hanem mindenik téren részint felekezeti, részint a tudomány és erkölcsi életnek tett és tesz kitűnő szolgálatot, tehát nem ama rend lovagkeresztjével, hanem a tudományos és erkölcsi szolgálatok érdemének elismerésével leendett kitüntetésű és jutalmazandó, — tehát például a tudomány és erkölcsi élet elismerésére szánt érdemrenddel szolgálathoz mért fokozatban, — amelyre a magyar király által adatni szokott érdemrendek sorozatában is helyt foglal.

Mi ugyan, akik részint politikai pártállásunknál, részint vallásfelekezeti és emberi érzületünknel fogva is, hamisítatlan demokráta vagyunk: általában semmi érdemkeresztekre nem pályázunk, mivel amit teszünk magasabb kötelesség teljesítés, benső erkölcsi érzéséből tesszük; de ha már ami világunkban még mindeztideig sem jött el az Isten orszaga, sem elvben, sem még kevésbé élet-gyakorlatban s az érdemrendbeli csecsebecsek osztogattnak és elfogadtnak: lennének azok mind jelentőségükben, mind fokozatukban az érdemhez mérték. Ezeket pedig a Csiky Lajos urnak adott érdemkeresztben — valóban nem tudjuk feltalálni.

Azonban, ha ő maga feltalálja az ő kitüntetésében szolgálatai jutalmát és megelégedését: válják öröme és egészségére és ösztönzésére azokban a mikért valósággal kapta.

Azoknak azonban, akik az ilyes kitüntetések közvetítik — szolgáljon tanulságul, hogy vagy megfelelőbb jutalmazást szerezzenek az érdemnek; vagy nyiltabb, őszinte okát adják a dekorálásnak, ha netalán nem az a valódi ok, amelyért a feldiszítést szerették, amelyet a nyilvánosság elébe hoznak stb.

(— a — r.)

NAPI HIREK.

Istentiszteletek

Holnap vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg: Nagytemplomban: Inczedy Márton hittanhallgató, Kistemplomban Nánassy Lajos esk. felügyelő. Újtemplomban Szücs László esk. felügyelő, s. lelkész. Ispotály-templom Köpeczy Károly hittanhallgató.

Az ág. hitv. ev. templomban Smid István segédlelkész tart d. e. 10 órakor istentiszteletet.

Fogyunk, egyre fogyunk.

Az Amerikai kivándorlás, ugylát-szik nemcsak felvidékünkön uralkodik, de általános országos bajjá kezd válni. Ezt igazolja Sopronvármegyének az alispáni hivatalunkhoz küldött átirata, melyben szomoruan emlékeznek meg a mindinkább fokozódó amerikai kivándorlásokról s egyuttal mellékelik a képviselőházhoz terjesztett feliratukat is. hasonló eljárásra hívják fel vármegyénk törvényhatóságát. A felirat kivándorlási törvény alkotására szólítja fel a képviselőházat s a többek közt ezt mondja: „ . . . A kivándorlási törvény megalkotása azonban csak mint egy külső keretét adná meg a kifejtendő akciónak. Belső tartalmát azonban olyan intézmények megteremtésében kell keresnünk, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar népet ide csatolják a haza rögéhez. A honnét az inség hajtja el az embereket, ott mielőbb meg kell teremteni a kis emberek existenciáit, állami telepítéssel, közmunkával, a létminimum adómentességével az uzsora kiirtásával . . . Szóval ugyanazokat mondja e felirat is, melyeket mi már régóta hangoztattunk. Bár fogamatja lenne a vármegyék ez irányban tanusított mozgalmainak!

Arany pénzek a torony gombban.

Az ispotály templom tornyára tudvalevőleg most tették fel a gombot. A régi szokás szerint okmányokat és pénzt tettek a gomba. Ilyen célra legujabban is folytak be adományok, melyekre vonatkozólag alábbi sorokat vettük az érdemes, ispotályi ev. ref. lelkésztől:

Tóth András szobrász ur és neje 1 db. 10 koronás aranyat. Fekete István egyházi tanácsos ur pedig forgalomból kiment néhány darab értékes pénznemet ajándékozott az ispotály templom tornyának gombjába leendő elhelyezés végett. Midőn ezen adakozást nyilvánosságra hozom, egyszersmind köszönetet mondok ref. egyházunk nevében a szives adományozóknak. Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész.

Szégelyje magát.

Lendlbauer Kálmán, az Arany Bika szálloda derék vendéglőse a következő levelet intézte lapunk szerkesztőjéhez:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ide mellékeltem ár lapot nem tudom megsemmisíteni a nélkül, hogy be ne mutassam. Én úgy tudom. Versecz még Magyarországon van, de említett lapon egy betű nincs magyarul írva. Bocsánatot kérek alkalmatlanságomért. Maradok tisztelettel Lendlbauer Kálmán vendéglős.

A legnagyobb készséggel adtuk helyet a derék és hazafias vendéglős ezen levelének, mert Versecz még tényleg Magyarországon van és az is felháborítóan igaz, hogy a Verseczről küldött ár-lapon egyetlen betű sincsen magyarul írva. S. Reinfeld Trauben, Melonen u. Obst-Export-Geshefts-mann Verseczről szemérmetlenül és vakmerően német levélben ajánlhatja a gyümölcseit még ide Debreczenbe is. Nagyon helyesen cselekedte tehát Lendlbauer Kálmán, hogy nekünk alkalmat adott e né-

met szemtelenségnek a leleplezésére. — Versezi „S. Reinfeld Weinberg Besitzer“ uram szégyelheti magát. Szégyelje is meg magát és térjen magához, tudja, tanulja meg, hogy Debreczen magyar föld s mivel Versezi is magyar földön fekszik, tehát a hazafias becsület kétoldalról is kötelezi Reinfeld urat arra, hogy magyarul kínálja a portékáit. Szégyelje magát!

Egy birkanyáért egy váltó.

Ez sem utolsó debreczeni vásári történet, amelynek az összebogozott fonalaait a debreczeni rendőrség bűnügyi osztályán bontogatják. Titokzatos és egész vásárias a történet. Ábrányi gazdák egész birkanyáját adtak el két ösmeretlen embernek váltóért. A gyantlan gazdák 300 forintot kaptak készpénzben, mint felpénzt és 2000 korona erejéig váltót. Ez tegnap még kora délelőtt történt és a nyáját mindjárt el is hajtották a vásárból. Magyarjainknak csak délután jutott eszükbe, hogy hisz hát ők nem ösmerik azt a két urat, a kiknek váltóért adtak el egész birkanyáját és hátha hamis avagy értéktelen a váltó? Hátha vásári csalók kezébe szolgáltaták a birkanyáját? Gondolkozván, így megrettentek a magyarok és futottak ki az este induló gyorsvonathoz és oly szerencsések voltak, hogy az egyik vásárlójukat épp ott lepték, midőn a vonatra szállott fel. Az igyekezett megnyugtatni őket, hogy hisz ők a vásárokon mindig így váltóval szoktak fizetni, hogy hisz ők tényleg a váltón megnevezett helyről való kereskedők és így nincs mitől tartaniok. Különben is utasította a nyugtalan magyarokat, a birkanyáért váltóval fizetett gazdákat, hogy társát még megtalálhatják a juhvásár melletti szállásán s így, ha más szükségét látják, megbeszélhetik vele a továbbiakat. Egész felbuzdultak a váltóval fizetett juhsgazdák és kutyafutásban siettek ki a juhvásár melletti megjelölt szállásra, de biz onnét már távozott a másik szóban forgó kereskedő is. Most vakarták csak igazán a fejüket a hiszékeny és jámbor gazdák, a kik ösmeretlen embereknek egész birkanyáját adtak el egy váltóért. A vevőik eltűntek, de a nyáját is messze hajthatták, mert azzal még délelőtt elindultak a hajcsárok az ábrányi gazdák előtt ismeretlen tájék felé. Ekkor magyarjaink a rendőrséghez fordultak és most a bűnügyi osztály oldogatta a titokzatos vásári eset fonalaait, ugye lehet tényleg érvényesen, becsületesen fejeződik be a váltóra kötött birka vásár, de az is meglehet, hogy ravasz csalás áldozatai lesznek a gazdák, a kik nem tartották be a régi példaszót: „Ne alkudj azzal, a ki pénz nélkül indul a vásárba.“ De bár így, bár úgy forduljon is a dolog, a debreczeni juhvásárnak mégis meg van a maga szenzációja. Akadt két olyan juhok magyar, a kik ösmeretlen kalasárok egész nyáját adtak el váltóért.

Makó Lajos pályázik a debreczeni színházért.

Ma délután bontják fel a debreczeni színházra beérkezett pályázati kérvényeket. Komjáthy, Abonyin, kívül pályázik Makó Lajos temesvári budai színházigazgató is, kinek kiváló képességeit, hivatottságát, minden tekintetben biztosított és kipróbált igazgatói helyzetét országosan ösmerik és elősmerik. Mi részünkről — ösmerve Makót és a debreczeni színház szomorú állapotát, benne látjuk, az ő erős, erélyes, kiváló művészi, igazgatói és férfitulajdonságaiban, képességeiben látjuk és hisszük színházunk jobb jövőjét megtestesülve és az ő fényes képességeitől reméljük színházunk azon felvirágoztatását, azon magas színvonalra emelését, amelyre hajdan annyira büszkék voltak a debreczeniek. Örömmel értesítjük és biztosítjuk tehát olvasóinkat, a debreczeni közönséget, hogy Makó Lajos pályázik a debreczeni színházért és be is adta pályázati kérvényét, de nem „zárt borítékban“ mint ahogy a Debreczeni Ujság írta, hanem egész nyílt sorokban, a hogy az Makóhoz legjobban is illik. Egész határozott ajánlat az övé, alább közöljük is terjedelmében a rövid de annál velősebb nyilatkozatot; még csupán azt emlíjük fel, hogy illetékes helyen arról sem tudnak, amit a t. lapárs ujságol, hogy ugyanis a benyújtott pályázatokat lemásolva megküldik Szigetnek és Nyiregyháznak is és hogy csak e két város véleményének a beérkezése után döntenének majd a fölött, kit ajánljon a színházi bizottság a pályázók közül a városi tanácsnak. Ez nem annyira ujdonság mint képtelenség volna, mely nem jelenthet más, minthogy a döntés előadásával elakarják riasztani a Komjáthyval szemben pályázókat. Noha illetékes helyről megczáfolják a t. lapárs ezen hírét, mi, tekintve a helyzetet, még csak a „feltevés“ ellen is szükségesnek láttuk tiltakozni; mert ez az eljárás ellentétes a város érdekével. Makó Lajos pályázati kérvénye különben így hangzik:

Tekintetes Tanács!

Igen tisztelt színházi bizottság!

Mint a „Temesvári budai“ i színházak igazgatója, azon alázatos kéréssel fordulok ugy a T. Tanács mint az igen t. szính. biz.-hoz, hogy a debreczeni színház vezetését az 1902-1905 szính. évadra a kihirdetett pályázat értelmében reám bizni kegyeskedjenek.

Vagyonom elegendő. Társulatom kiválóságát, a műsorniveaúját az előadások jóságát, a díszletek, butorok, ruhák s a darabok kiállításának fényességét a fővárosi sajtó és közönség naponként értéke szerint méltatja és méltányolja. Ugy ezen, mint 12 évi szegedi működésem révén, azt hiszem a Tisztelt Tanács és az igen t. Színházi bizottság teljesen tisztában lehet pályázatom értéke felől. Így azon helyzetben lévén, hogy a pályázat követelményeinek minden tekintetben megfelelek, bátor vagyok idezárni színházigazgatói engedélyemet társulatom névsorát, melyet a helyi igényeknek megfelelőleg újjá szervezni kész vagyok.

A 20.000 koronáról szóló házipénztári igazolványt.

A jövőt illetőleg lehetetlent nem ígérhetek, de a mi az adott viszonyok között

lehetséges — elkövetek mindent, hogy ugy az önök, mint a n. ó. közönség meglegedését kiérdemeljem.

Azon reményben, hogy ama körülmény, hogy debreczeni születésű vagyok — bár ez nekem egész életemen át büszkeségemet képezte — pályázatomnál akadályul szolgálni nem fog, vagyok ugy a Tek. Tanácsnak, mint az igen tisztelt Szính. bizottságnak Debreczenben, 1901. aug. 10-én,

Kitünő tisztelettel

kész szolgálja

Makó Lajos,
színházigazgató.

Hirek Hajdu-Dorogról.

Hajdu-dorogi levelezőnk írja az alábbi híreket: Saptyi N. János nem rég szabadult ki az osztrák magyar katonai sorból, hol bakaéknál nem utolsó legény volt a talpán még a kantinban sem. El is dicsekedik vele hajdudorogi atyafiai és cimborái közt s olyankor mikor egy kis literes fogyasztási adóterhes folyadék nedvesíti meg a torkát, megmutogatja a hajdu virtust. Tegnapelőtt is ilyformán viselkedett s midőn egy őrzáraton kívül levő csendőr rendreutasította, ölbekapta a csendőrt s a koresmaudvarra vitte, ott földhözvágta, megtérgyelte s egy tégladarabbal éppen helyben hagyta készült, midőn a rendesőrzárat közbelépett s a hajdunánási bíróság elé állította, hol a vizsgálót az ügyben azonnal megindították.

A hajdudorogi függetlenségi olvasóköri Szent István király napi bált rendez az ifjuság számára saját könyvtára gyarapítása céljából s ez alkalommal, hogy a jobb földmívelési eszközöket terjessze, a bálban résztvevők közt egy Howard boronát fog kisorsolni.

Kerékpáros sportház a nagyerdőn.

A „Debreczeni Kerékpáros“ és a „Debreczeni tornaegylet“ által a Nagyerdőn létesítendő sportház költségeinek részbeni fedezése céljából a „Debreczeni kerékpáros egylet“ f. évi szeptember hó 1-én a Margit-fürdő egyleti kerékpárversenypályán nagy kerékpáros népnepélyt rendez. Az ünnepély egyes részleteinek megbeszélése céljából az egyesület kedden f. hó 13-án este 6 órakor a Margit-fürdői versenypályán értekezletet tart, melyre ugy a debreczeni kerékpáros, valamint a debreczeni tornaegylet összes alapi ó. pártoló- és működő tagjait ez uton meghívja a debreczeni kerékpáros egylet választmánya.

Eljegyzés.

Beküldetett: Barcza József kisujszállási főgymnasiumi tanár eljegyzette Pethes J. ügyvéd nagyműveltségű leányát Margitot.

Kossuth Lajos azt izente . . .

Kreith gróf, szabadságharczi és Kossuth-muzeum igazgató, a lelkes hazafi, mint már említettük is, művészi kivitelű, színes képekben örökített meg és terjeszteti a szabadságharcz dicsőbb csatajeleneteit. A sorozat első képe a „Kossuth Lajos azt izente“ nagyszabású kép lesz, mely már elkészült, melyet majd Debreczenben is árusítani fognak, Kreith gróf ezen szabadságharczi képekhez a kiválóbb, tiszta magyar alakokat festeti fel művészeivel és ezen célra Kiss Ferencz debreczeni fényképészről is kért tipikusabb debreczeni magyar alakokról felvételt. Kiss Ferencz küldött is néhányat, a

hazafias grófnak különösen a Fülöp János hortobágyi számadó gulyás gazda hatalmas és tipikus magyar alakja, arcza tetszett. Ott fogjuk majd látni a délczag magyart valamelyik szabadságharczi képen, de Kreith a már beküldötteken kívül még több felvételt is kér debreczeni magyar arcokról.

Nyilvános köszönet és nyugtatónyozás.

Vettük az alábbi sorokat: A debreczeni asztalos ifjúságból alakult műkedvelő társaság által tartott jótékony célú előadás tiszta jövedelméből a tek. rendőrfőkapitányság útján debreczeni illetőségi ág. hiv. árva gyermekek között leendő kiosztás végett 20 azaz husz korona lett kezemhez juttatva. Midőn a kegyes adományért az árva gyermekek nevében a műkedvelő társaságnak hálás köszönetemet fejezem ki, az összeg átvételét hírlapilag nyugtázom. Debreczen. 1901. augusztus hó 10 én. Materny Lajos főesperes.

Murkaskői zászlóavatás.

Az István gőzmalom társulat munkás köre — mint már több ízben jeleztük, zászló avatásra készül. A rendező bizottság minden lehető elkövet az ünnepély sikere érdekében. Városunk közönsége, sőt még a vidék is élénk érdeklődést tanúsít a kör mozgalmá iránt. — A zászló néhány napig Killer Ede butorraktárában lesz közszemlére kitéve, a hazai iparnak gyönyörűterü. éke.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli allami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: Róth Kálmán — Gréff Berta, Tóth Ferenc — Pető Jolánka, Fejérvári Ferenc — Huszti Ágnes. Szél Béla — Bíró Ilona, Magazinier Antal — Frid Ida, Angyalati Antal — Kovács Róza, Győri Károly — Somlyai Eszter, Szilvási Kálmán — Csizmadia Erzsébet, Komor István — Baráz Zsuzsanna. Összesen 53 születést jelentettek be (33 fiú és 20 lány.) Harminezhatan haltak meg, így a születési esetek 17-el multak felül a halálozási eseteket.

Bimbóhullás.

Részvétellel értesülünk Csurka István debreczeni ev. ref. tanító családi gyászáról. Csurka István és neje sz. Bindinger Aranka másfél éves fiacskája, Jancsika ma hajnalban 4 órakor meghalt. Hétfőn d. u. 1/2 5 óra kor temetik a Pacsirta-utca 42. számú háztól. Béke poraira.

Dalosszövetségi ünnepség.

Beküldetett: A szövetségi dalos ünnepség második napja augusztus 25-én következő programmal fog lefolyni. Reggel 8 órakor ünnepi nagy mise a róm. kat. templomban, melyet fényes segédlettel dr. Wolffka Nándor v. püspök fog végezni. Ezen mise alatt az egyházi énekeket a Szt. László dalegylet fogja előadni a betéteket pedig a szatmar-németi férfi dalegylet adandja elő. Dél előtt 9 órakor a szövetség választmánya tart rövid gyűlést, melyet követőleg 10 órakor a közgyűlés fog megtartani a kereskedelmi akadémia dísztermében. Dél előtt 1/2 11 órakor az összes egyesületek a főiskolában fognak gyülekezni, honnét zene szó mellett, zászlók alatt fognak felvonulni a színházhoz, a hol 11 órakor veendi kezdetét az előadás. Ezen előadás minden vidéki és helybeli dalegylet egy-egy önálló számmal vesz részt, s így ezen hangverseny egyike lesz a legérdeke-

sebbeknek, mivel 15 dalegylet viszi tudását és művészetét a nagy közönség ítélő széke elé. Itt egyed li bíró a közönség lesz mivel a szövetség ünnepségein ki van zárva minden verseny s az egyedüli páma, melyet a dalosok nyerhetnek, a nagy közönség elismerése. Ugy halljuk azonban, hogy városunk hölgyei körében már is mozgalom indult meg arra nézve, hogy minden dalos egyesület zászlója egy-egy koszorúval díszíttessék föl. A hangverseny bevégezése után az összes dalosok az „Angol királynő helyiségeibe vonulnak barátságos társas ebédre. Ezen közebében a vidéki vendégek a város és a helybeli dalegyletek vendégei lesznek. Ebéd után jó idő estében társas kirándulás tervezetik a Nagyerdőre, a hol esetleg még egyszer lesz alkalma a közönségnek a dalosokat meghallgatni, mert ezzel az ünnepség be le fejezve s a vidéki dalosok nagyobb része még az esti vonatokkal el fog utazni s reméljük hogy kedves emlékeket visznek magukkal a debreczeni szives fogadtatás felől.

Debreczeni nagyvásár.

Mozgalmas a debreczeni élet. Csőtörtökön volt a juhvásár. Közel száz ezer darab juhot hajtottak fel, de ezzel szemben csekély volt a vásárlók száma. Különben az eredmény a következő: eladott 25,362 drb. 6 hónapos bárány 18 kor., 1 éves tokjó ürü 15 kor. 50 filler és 18 kor. 2 éves ürü 22-24 kor., 1 és fél éves ürü tokjó 18-10 kor., koros anyabirka 20 kor., mustra ürü 13 kor., 1 éves kos 30 kor., 4 éves kos 32 kor., 4 éves kos 48 kor., 5 éves kos ürü 32 kor., mind páronként. — A sertésvásár pedig ma volt. Elég élénknek mutatkozik, mert míg a mult hetekben 36-38 krajczár volt kilója a kövér sertésnek, addig ma 40-42 krajczárjával is kelt kilója. — A lóvásár vasárnap kezdődik, de már ma is kocsikáznak Hatvan-utczán az ösmertebb lókereskedők.

Helyreigazítás.

Téves sajtóhiba került be lapunk szerdai gyász hírébe, melyben érdemes, tisztelt régi elvtársunk, a hajdu-nánási független kör elnökének, id. Kovács Lászlónak a gyászáról emlékeztünk, hogy eltemette felejtethetetlen jó unokáját Zsuzsikát, a sajtó hiba következtében ifj. Kovács Lászlóként szerepelt érdemes öreg elvtársunk és bátyánk, miért is minden félreértés kerülése végett helyesbítjük idősebb Kovács Lászlóra nevét.

Nyilatkozat.

„Ezen szénsavas viz, mint üdítő ital igen kiválik, de főleg oly esetekben, hol szénsavas vizek gyógyezelokból javalva vannak, sikerrel alkalmazható és kitünő szolgálatot tesz.“ Dr. Blum Ödön, m. kir. belügyministeri s. titkár, a Vaskovits vizgyógyintézet rendelő orvosa, Budapest, I., Városmajor-utca 64.

Mi szükséges minden hölgynek?

Szép, tiszta üde arczbőr. Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon ismert és kedvelt Földes-féle Margit-krém használata által érhető el. E törvényesen védett arczenőes sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és arcz mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ránczokat kisimítja és az arcznak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2 kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban.

TÁVIRAT! Berlin, érkezett d. e. 11 órakor. Kérem közölni:

A hölgyközönség tudomására hozom, hogy őszi és téli kiváló ujdonságok beszerzése végett Berlinbe érkeztem, előre biztosíthatom, hogy női felöltő és kalapokban sehol oly remek, választékos raktárnem lesz található, mint nálam. Rózsa Lajos.

Nyilatkozat.

A szolvai ásványviz kitünő hatásáról meggyőződést szereztem és nem fogom elmulasztani annak terjesztését.

Dr. Pápai Henrik,

Ujpest.

A szolvai ásványviz kitünő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Innét-onnét.

— Augusztus 10. —

(Gonosz Pistáék esküje.)

Toth Ede a „Falurosszaban“ örökeletet adott a szőlőpásztoroknak a Gonosz Pista örökkön élő, örökkön jellegzetes alakjában.

A szür és a kosárka szőlő a szür alatt maradhatatlan járuléka a szőlőpásztor életnek; de hisz már az irasok-irasában foglaltatik: „nyomtató lónak a száját bekötni nem szabad“ . . .

Nem is sajnálja senki azt a kosárka szőlőt Gonosz Pistáéktól, ha egyebként hűségesek . . . Meg aztán az is régi közmondás, hogy zsványtól nehéz a tolvajnak is lopni . . . Isten ments, hogy meggyanusítani akarnám e régi közmondás alapján a szőlők Gonosz Pistáit. De bizonyos, hogy az ilyen elevenebb szemű, kezű ember inkább erősebben ügyel a más szőlőtökéjére is, nehogy megszedjék borongós éjszakákon a lopók . . . Ha a lopók nem garazdalkodhatnak, ekkor a Gonosz Pistáék szür alatti kosarkájába is több billeng juthat.

De nehogy magamra haragitsam ezt az érdemes testületet, kifejtem, miért vettem Gonosz Pistáék nevét tollamra. A Sas Ede kedves barátom, a jeles író nagy váradi ujságából olvasom, hogy a váradi Gonosz Pisták, a váradi szőlőcsöszök e hó 20-án teszik le az esküt Márkus János hegybíró előtt. . . Most már tovább nem lehet halogatni az esküt és a pásztor fogadást, mert érik a szőlő. Háromszáz szőlőpásztort fogadnak fel a váradiak, miből azt lehet következtetni, hogy gazdag szüret mutatkozik szomszédéknál; hej! de rá is fér a magyarra a búfelejtő.

(Braganza hercege és az aradiak.)

A holdog aradiak most csak igazán boldogok, szemtől szembe láttak egy

eleven herceget és egy eleven autómobil. Ugyanis Ferencz József Vilmos huszárhadnagy, Braganza hercege, ezredével Aradtáján gyakorlatozván, autómobiljára ült és autómobilján be kerekedett az aradi százszorszépekhez illetőleg ozsonnázni.

Az aradi ujságok híradása szerint, mind az eleven herceget, mind az eleven autómobil felette megbámulták az aradiak, a kik Braganza herceget és az autómobil tüzes lépését, illetőleg kerékforgását bámulván, — az aradi laptárs tudósítása szerint, — csak akkor ocsudtak fel meglepetésükből, mikor a braganza herceg, az ozsonna után, már rég Glogovácson tarokkozott.

Hátha még a jó aradiak egy eleven talyigást bámulhatnának szemtől-szembe a "lúval" együtt és a talyigás autómobilon, ekkor meresztenék fel csak a szemüket igazán.

(A ladányi temető kapu felirata.)

Az utóbb mult héten a Tiszán túlra is elkóboroltam és keresztül kocsiztam a Czike tiszteletes ur faluján, a kalácsütő menyecskeiről híres kálvinista községen, a kis és kies Ladányon. A kálvinista magyar észjárás eredetiségére jellemző fényt vet az a verses és böleselkedő felirat, mely a ladányi kálvinista temető kapujában fekete táblára van felírva és így oktatja az arra járó halandókat, kik tudvánlevőleg a földi életben igen hívságosak és gyakrabban elbizakodottak.

A mik vagyunk: lesztek ti!
A mik voltunk: vagytok ti!
Ti rátok is e sir vár,
A vég órátok lejár.
Mig éltek, ugy éljete:
Hogy jó véget érjetek.

Megjegyzem még, hogy ezt a temető kapui felirást 50 forintért készítette egy falusi böles magyar; de kevés hatással van a földikre, én még éjfeltájt is a kocsmában találtam a szine-java gazdákat. A rumos palackot adogatják kézről-kézre nagy buzgóan és jelen volt Bényei bíró uram is. Kiesi híján majd ugy jártam kálvinista atyámfiaival, mint a peleskei nótárius Füreden a vasas németekkel. Vigécznek néztek és mig meg nem értettük valamennyire egymást igen kellemesen társalogtunk... Mutatni akarta a nagy hatalmát a ladányi öreg bíró uram és ily csintalan kérdéseket tett fel:

— Tudja-e az ur, hogy ez a sok ember (mert sokan rumoztak a csárdában), ha én mondanám nekik, megfogná az urat.

— Megengedem, feleltem én, mert én igyse, ugyse birkóznék kelmetekkel... S a többi, s a többi.

De jó indulatulag ajánlom is a valóságos vigéczeknek, hogy Ladány határát kerüljék el, mert hiába van a temető táblán a kegyes írás, magam tapasztaltam, hogy az én ladányi atyámfiai kedvelvén a rumot és egyéb gyilkos pálinkát, attól gyakran megvadulnak és korántsem ugy élnek, hogy „jó végöket“ jósolhatnám.

nemes Portörő Kelemen.

Nyilttér.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel szedték, retik vegyíteni, mindenképpen ezt a

MATTONI-TELE
GISSHÜBLER
legújabb gyógyos
SAVANYÚVÍZ

ajánlható. E víz kőszómbóit a bor savát és az italnak felvette kellemetes, ingerlő mellékist ad, amólkül, hogy azt feketére festené.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény április hó 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bir

női bajokban és altes i bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egzséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő.
Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Néhai Szöllösi György

ékszeráru raktára, műhely berendezése,
továbbá üzleti berendezése és vasredőnyös portaleja

eladó.

Az örökös megbizásából értekezhetni
Zelinger Ede ezimer és czimfestőnél, Piac-
utca 55. sz. a.

„Hortobágy“ gőzmalom DEBRECZEN.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy itt helyben a Mester-utcán levő u. n. „Hungária“ malmot, (régebben Parragh malmot) megvettük és azt

„Hortobágy“ gőzmalom

czég alatt üzembe hoztuk. Malmunkat, egészen újonnan átalakítva, a legjobb műszaki szerkezetekkel ellátva, akként rendeztük be, hogy, ugy a műörlés, mint a sima örlés és darálás körüli legnagyobb igényeknek teljesen megfelelő legyen. Buzaszükségletünk eszerzésénél bármilyen mennyiséget, mindenkor a legmagasabb napi árban vásárolunk és igyekezni fogunk, hogy pontos, lelkiismeretes kiszolgálással a n. é. közönség nagyrabecsült bizalmára magunkat érdemessé tegyük.

Tisztelettel

„Hortobágy“ gőzmalom
Aufrecht Alajos és Vilmos

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Eladó vagy bérbé kiadó a postakertben 1500 □-öl föld épületekkel. Értekezhetni Timár-utca 52. sz. alatt.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró“ használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Toth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

9 hectoliter kertibor és 4 hectoliter Érmelléki bor eladó. Értekezhetni Kovács Gyula vasüzletében.

Büd-Szent-Mihályon

a piacon, legjobb helyen egy rendkívül alkalmas bolthelyiség, (20 év óta rőfös üzlet) kiadó. Czím: Klein József Búd-Szent-Mihály.

Ebesi ártézi víz a legjobb legesegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piac-u. 7. sz.

21 kézmű- és rövidáru üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló és jó hírnevű Erdei Mihály-féle bolthelyiséget (Piac-utca, Bika szállodával szemben) kibéreltem és ott f. évi augusztus hó 1-től **kézmű- és rövidáru-üzletet** rendezek be.

Midőn megemlítem, hogy Benyáts Emil ur üzletében 10 évi működésem alatt alkalmam volt a n. é. közönség izlését és kívánalmait kitapasztalni, azon reményemnek adok kifejezést, hogy ezt párosítva előnyös összeköttetésekkel, igényét teljesen kielégíthetem s legfőbb törekvésem lesz, kitartó szorgalom és előzékeny kiszolgálás által a n. é. közönség bizalmát megnyerni

Kérve becses pártfogását, tisztelettel:
Zengevald Géza

Debreczen, Piac-utca 14., Bika szállóval szemben.

Minden gyári árban kapható:

„ELITE“ fénygírda és fényképezési cikkek raktárban
Debreczen Piac-utca, 81. sz.

Sok pénzt

1000 koronáig havonta
kereshetnek (esetleg mellékeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állásu emberek
Bővebb értesítést ad „Reell 149“ sz. alatt a hirdetési iroda E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.

MIÉRT

van annyi utánzat?

MERT

a valódi Eisenstädter-féle

Linoleumpadló zománcz

„a törv. bej. vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Bejegyzett Az Eisenstädter-féle

Linoleumpadló zománcz
egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig felülmulhatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzásu nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak

Védjegy Eisenstädter-féle

„Vas lovag“ „Linoleumpadló zománczot“ a törv. bejegyzett „Vas lovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek lack és festék gyára.

Kapható Debreczenben: Békés Emil, Csanak J., Félegyházi János, Fritsch Károly, Ganovszky Lajos, Geréby F. Utóda, Kontsek G., Czeglédy és Polgár, Party Eerencz, Rickl József Zelmós, Roth Antal, Sesztina Lajos, Komlósy Lajos, Térei József és Tóth Kálmán cégeknél.

Bor-árjegyzék

Szabó Kálmán és Testvérei

Szent-Anna puszta homoki szőlőtelepén termelt természetes ó-borokról

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 „
Veres asztali 98-ról	80 „
Nagy burgundi siller	80 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debreczen, Tisza palota
valamint

Geréby Fülöp utóda, Fritsch Károly,
Bán László, Parti Ferencz,
Czeglédy és Polgár, Tóth Kálmán,
Félegyházi János, Váray József
fűszerkereskedő uraknál.

Kitünő faj és csak érett

csemegeszőlőt

ajánl e hó közepétől

Sétakerti csemegeszőlő telepéről Kardos László.

Értekezhetni Kossuth-utca 9.,

a telep megtekinthető Simonyi ut 11.

Termés 300 mm. körül. Telefon 113.

A vásártéren

látható f. é. augusztus 6-tól kezdve reggeli 9 órától este 10 óráig nyitott elsőrangú

PANOPTIKUM

és bonczani muzeum.

Tulajdonos: **WINTER VILMOS** Temesvárról.
Panoráma képek.

A párisi világiállítás 1900. A chinai csaták. Búr háború. Erdőégés Délamerikában. Chinai és japán háboru tengeren és szárazon. Az örmények lemészárlása a törökök által Konstantinápolyban. Jeruzsálem ostroma Titus császár által. Bern (Schweicban) karácsonykor. Indiai ünnepegy Ceylon szigetén a Welsi herczeg tiszteletére „Mosel“ tengeri hajó elpusztulása robbanás által a bremai kikötőben. Czethalvadászat az északi jeges-tengeren. Vadászat jegesmedvére, rozsmarra és fókára. A régi Jeruzsálem, midőn Krisztust felfeszítették. A csata Tientsin mellett az angolok, francziák, amerikaiak és németek egyesült csapatai és a chinaiak közt. A keresztények lemészárlása Pekingben, China fővárosában. Gueisenu német birodalmi hadihajó elsüllyedése 1900. évi december 16-dikán Malaga kikötőben stb. stb.

A muzeum életnagyságu, mozgatható gépi és viaszalakokból, egy történelmi csoportból és egy néprajzi osztályból áll, mely minden világrész népfajait ismerteti. Tartalmazza továbbá híres személyek, császárok és királyok meliszobrait. Lucheni Luigi Erzsébet király gyilkosa. Brese Umberto olasz király gyilkosa.

A bonczani muzeum dustartalma gyűjteményből áll, mely néhány száz praeparatumot és alakot tartalmaz és különféle operációt, kötést, törést, valamint az ember fejlődését ábrázolja.

A panoráma belépti díja nappal 30 fillér, este világítás mellett 40 fillér. gyermekek és katonák charge nélkül a felét fizetik.

A bonczani muzeumot csak felnőttek tekinthetik meg 30 fill. belépti díj mellett. Katonák charge nélkül 20 fillert fizetnek.

Kiváló tisztelettel:
WINTER VILMOS.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőratka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.** A hozzávaló **Narancsvirág Poudre** doboza **1 korona.** Kapható:

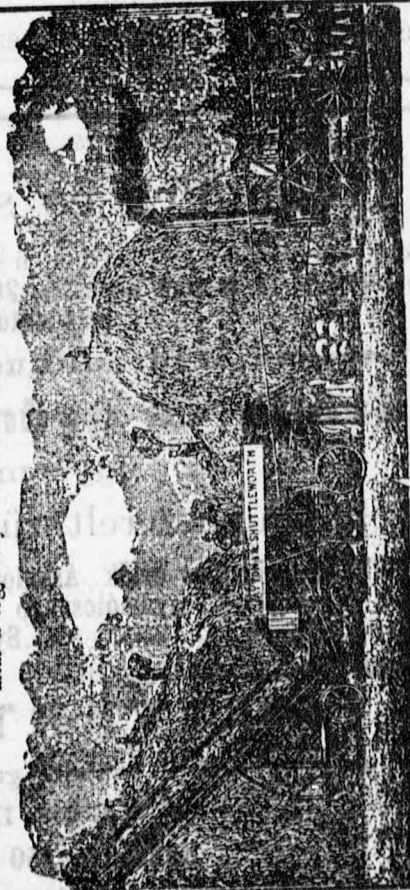
Jencs Vilmos

„Szt. János“ gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nador“ gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Clayton & Shuttleworth

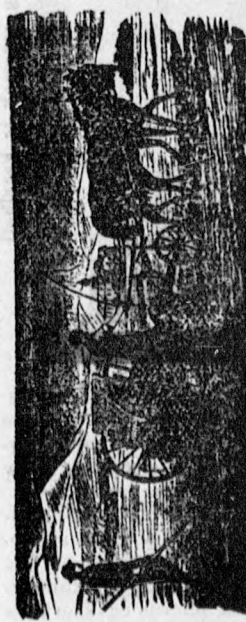
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz. által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek továbbá járgány-cseplőgépek, löhéré-cseplők, tisztító-rostások, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint. maira ingyen és bérmentve kaphatók.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

Képviselőt és bizományi raktár:
Mattyasovszky Andor ezülvő Bauer és Társa cégénél
Debreczen, Péterfia 73.

A magy. kir. államvasutak

gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,

legújabb szerkezetű

○○○○○ fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, ○○○○○

továbbá : a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, aczelöntésű ekefóvel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Képviselő : **MÁRKUS J. Debreczen.**

10801—10802/19. 1.

Ló és szarvasmarha eladás.

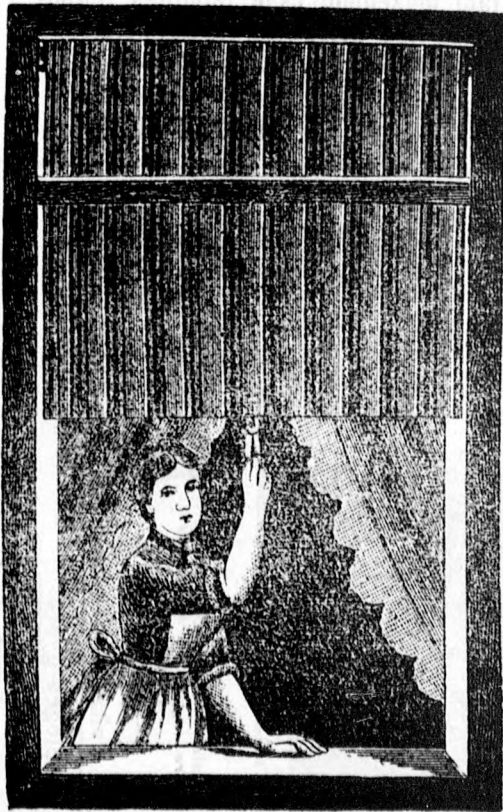
A Debreczen sz. kir. város törzs méneséből kiselejtezt 3 drb. herélt és 16 drb. szám feletti kanca lónak a folyó 1901. évi augusztus hó 11-iki országos lóvásárban ; a gazdasági törzs gulyából kiselejtezt és szám feletti 7 drb. tehén, 6 drb. üsző és 1 drb. tinónak a f. 1901. évi augusztus hó 12-iki országos baromvásárban — az országos baromvásártéren, mindenkor délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen leendő eladása rendeltetvén el — ezen árverésre a venni szándékozók meghivatnak.

Debreczen, 1901. aug. hó 4.

A városi tanács.

Csonka Dániel

önmüködő ablak görfüggöny felszerelő
Debreczen, Kossuth-u. 25.

Tartósságát TIZ ÉVIG kezeskedem.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czélyszerűsége, olcsósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmulhatlan. A rudak önmüködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva. A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövettartósságára nézve igen előnyös. Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható, a rud be vagy kiakasztása felette egyszerű és egy pernyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel

Csonka Dániel.**Minden külföldinél jobbak!**

és olcsóbbak!

a „Debreczeni vasöntőde és géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett

kutszivattyui, borsajtói és szőlőzuzó gépjéi!

Eladás egyedül a gyártelepen :

Péterfia'végén a hadházi-utczában.

1000 hectoliternyi
használt

boros hordók

legjobb karban, olcsó árban eladók

WEINBERGER BERNÁT

borkereskedőnél

Debreczen, Piacz-utca 56. sz. a.

Több száz kiváló orvos ajánlja :

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

T E N K E**BIHARMEGYE.**

Vasuti állomás.

Legolcsóbb és leghatásosabb **vasas fürdők egyike**, a nőbetegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. Prospectust készséggel küld

a fürdőigazgatóság.

Gyümölcs és szőlő bor készítési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel s nyomó szabályozóval. **A munka képesség 20 % nagyobb, mint bármely más sajtónál**

Hydraulikus sajtók,

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcsvágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önmüködő „Syphonia“ gyümölcs és szőlő

lővessző permetező, gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. és kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámozó.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárusítók felvételnek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.